CHARACTER TRAIT RATING SCALE
For Dull Students

(Prepared By : R. N. patel)
M. S. University of Baroda.

(To be filled up by the teachers)

: Direction :

Below is given a list of behaviour items illustrating some of the character traits sometimes found in students. Put a mark (√) in the appropriate column after each item to designate how frequently such behaviour has occurred *in your experience* with the child during the last two months or so.

શિક્ષકનું નામ ________ **વિદ્યાર્થીનું નામ** ________

શ્રેણી ________ ઉંમર ________

શાળા ________ તારીખ ________

અનુ. નંબર	વિધાનો	બનાવની આવૃત્તિ			
		કદી નહીં	એકાદ બે વખત	કોઈ કોઈ વાર	વારંવાર
૧	વર્ગસફાઈ કે વર્ગ શણગારમાં ભાગ લે છે.				
૨	શાળાએ મોડો પડે છે.				
૩	ઈરાદાપૂર્વક શાળા કે વર્ગમાં મોડો આવે છે.				
૪	કોઈ ચીડવે ત્યારે રડી પડે છે.				
૫	રજા લીધા સિવાય શાળામાંથી ભાગી જઈ શાળા છૂટવાના સમયે ઘેર પહોંચે છે.				
૬	વર્ગમાં કે વર્ગબહાર નાના વિદ્યાર્થીઓ સાથે ઝઘડો કરે છે.				
૭	શિક્ષકે અભ્યાસક્રમમાંથી પૂછેલા સવાલનો જવાબ આપે છે.				
૮	વર્ગની ચર્ચાસભામાં ભાગ લે છે.				
૯	અભ્યાસની જે બાબતમાં સમજ ન પડે તે શિક્ષકને પૂછી લે છે. (વર્ગમાં કે વર્ગની બહાર).				
૧૦	અભ્યાસક્રમ સિવાયની બાબતો અંગે શિક્ષકને પૂછે છે.				
૧૧	વિજ્ઞાનના પ્રયોગ વખતે સાધનો પાડી નાંખે છે કે તોડી નાંખે છે.				
૧૨	અસ્વચ્છ કપડાં પહેરી શાળાએ આવે છે.				
૧૩	મેગેઝિનની પ્રવૃત્તિમાં સહકાર આપે છે.				
૧૪	રમતના મેદાન પર મોડો પહોંચે છે.				
૧૫	વગર રજાએ વર્ગમાં દાખલ થાય છે કે બહાર નીકળે છે.				

અનુ. નંબર	વિધાનો	બનાવની આવૃત્તિ			
		કદી નહીં	એકાદ બે વખત	કોઇ કોઈ વાર	વારંવાર
૧૬	કોઇ મજાક કરે ત્યારે બિભત્સ ભાષા બોલી ઊઠે છે.				
૧૭	વાલીની જાણબહાર શાળાએ ગેરહાજર રહે છે.				
૧૮	વર્ગમાં પોતાની પસંદગીની જગ્યાએ બેસવા દેવા માટે વિદ્યાર્થીઓને ધમકી આપે છે.				
૧૯	કોઈ વિદ્યાર્થીએ અભ્યાસક્રમમાંથી પૂછેલા સવાલનો જવાબ આપવા તૈયાર રહે છે.				
૨૦	શાળાની ચર્ચાસભામાં ભાગ લે છે.				
૨૧	અભ્યાસની જે બાબતમાં સમજ ન પડે તે અન્ય વિદ્યાર્થીને પૂછી લે છે.				
૨૨	અભ્યાસક્રમ સિવાયની બાબતો અંગે અન્ય વિદ્યાર્થીને પૂછી લે છે.				
૨૩	વિષયોનું ગૃહકાર્ય કર્યું હોવા છતાં શાળાએ લાવવાનું રહી જાય છે.				
૨૪	વર્ગમાં પુસ્તક, કંપાસપેટી, પેન્સિલ વગેરે રહી જાય છે.				
૨૫	નિબંધની નોટબુક સમયસર આપતો નથી.				
૨૬	વર્ગમાં થૂંકે છે અથવા નાક સાફ કરે છે.				
૨૭	વિજ્ઞાનમંડળ (ગણિતમંડળ વગેરે)માં ભાગ લે છે.				
૨૮	વિશ્રાંતિ પછી વર્ગમાં મોડો આવે છે.				
૨૯	શાળામાં માર્ગદર્શિકાઓ લાવે છે.				
૩૦	કોઈ મજાક કરે ત્યારે મારામારી કરે છે.				
૩૧	પરીક્ષામાં પાસેનો કે આજુબાજુનો વિદ્યાર્થી ન બતાવે તો દમદાટી આપે છે.				
૩૨	વર્ગમાં થતાં અભ્યાસક્રમના સંવાદોમાં ભાગ લે છે.				
૩૩	અભ્યાસક્રમ સિવાયની બાબતો શિક્ષક પૂછે તો જવાબ આપે છે.				
૩૪	વાળ હોળ્યા વિના શાળાએ આવે છે.				
૩૫	શાળાકીય પ્રદર્શનની પ્રવૃત્તિમાં ભાગ લે છે.				
૩૬	બીજા વિદ્યાર્થીની ઉછીની લીધેલી વસ્તુઓ પાછી આપવાની રહી જાય છે.				
૩૭	એક વિષયને બદલે બીજાજ વિષયના પુસ્તકો લાવી બેસે છે.				
૩૮	સ્નાન કર્યા વિના શાળાએ આવે છે.				
૩૯	ચાલુ વર્ગે ઘોંઘાટ મસ્તી કરે છે.				
૪૦	પરીક્ષામાં પ્રશ્નપત્ર અઘરું લાગે તો પરીક્ષા બાદ તે ફાડી નાંખે છે.				

૩

અનુ. નંબર	વિધાનો	બનાવની આવૃત્તિ			
		કદી નહીં	એકાદ બે વખત	કોઇ કોઈ વાર	વારંવાર
૪૧	રમતગમતમાં દમદાટી આપી એનું ધાર્યું જ કરે છે.				
૪૨	અભ્યાસક્રમ સિવાયની બાબતો વિદ્યાર્થીમિત્ર પૂછે તો જવાબ આપે છે.				
૪૩	દાંતની સફાઈ માટે સૂચના આપવી પડે છે.				
૪૪	વર્ષની શરૂઆતમાં જ પુસ્તકો કે નોટો લગભગ ફાટી જવા આવે છે.				
૪૫	બીજા જ કોઈ દિવસના સમયપત્રક પ્રમાણે પુસ્તકો શાળાએ લાવે છે.				
૪૬	સમૂહપ્રાર્થનામાં મોડો પહોંચે છે.				
૪૭	રમતગમતમાં ઝઘડો કરી બેસે છે.				
૪૮	વર્ગમાં નિબંધ–લેખન વખતે ચર્ચામાં ભાગ લે છે.				
૪૯	પુસ્તકો કે નોટબુકો ડાઘાવાળાં અને ફાટેલા હોય છે.				
૫૦	શાળાનો ગણવેશ ~~પહેરી લાવે છે~~. પહેર્યા વિના આવે છે.				
૫૧	રમતગમતમાં શિક્ષકના કહેવા ~~પ્રમાણે~~ વિરુદ્ધ કરે છે.				
૫૨	મહાપુરુષોની જન્મજયંતિ કે તહેવારોની ઉજવણીમાં ભાગ લે છે.				
૫૩	વર્ગમાં કે શાળાના કમ્પાઉંડમાં કાગળના ટૂકડા, ફળની છાલો કે છોતરાં જેવો કચરો અહીં તહીં નાંખે છે.				
૫૪	શિક્ષક વર્ગબહાર જવાનું કહે તો ગુસ્સામાં પગ ઠોકીને બહાર જતો રહે છે.				

PART I

Case-Record Form For Dull Students

(Prepared By : R. N. Patel)

Questionnaire for Students

Name of the student :

A. FAMILY HISTORY

I. TYPE OF THE FAMILY : Joint/Unitary/Mixed

II. LOCALITY OF RESIDENCE : Rich/Middle/Poor

III RESIDENTIAL CONDITION :

(a) Type of house : (I) Self owned/ Rented

: (ii) Modern/old type

(b) Ventilation : Good/Moderate/poor

(c) Comforts & Conveniences : (i) Good : Electric fans, Radio, Saperate/flush latrin

(ii) Moderate : Electricity, Separate Cattle-shed, bicycle,

(iii) Poor : Cattle-shed inside the house, No or Common latrin, No electricity

(d) Occupants per room : One/Two/Three/More than three

IV FAMILY COMPOSITION :

Members of the family	Age in order	Occupation	Education	Married Unmarried	Yearly income	Living or dead	If dead, your age at that time	Illness (Type)	Student's age at that time		
									From	to	Duration
G. Father (P. M.)											
G. Mother (P. M.)											
Father											
Mother											
Uncle											
Aunt											
Addition to home : Relation :											
Omission from home : Relation :											

V ECONOMIC CONDITION :

(i) Total income from all sources : Yearly Rs.
Total number of members in the family :
Monthly income per capita : Rs.

(ii) Economic aid (for study) : From Government : Rs.
From Relative :Rs.
His relation :

(iii) Your expense per month (on an average) : Rs.
Your soucres for it :

VI FAMILY CONTROL :

(i) Head of the ~~the~~ family for routine life :

(ii) Person whose final consent you seek in your personal life :

VII SOCIAL CONTROL :

(i) Hereditary occupation of your family :

(ii) If your father/mother takes interest in
Social/public activities, nature of the activity :

(iii) Hold of your family on the village :

	To day	In the past
(a) In all village activities		
(b) In one or two activities		
(c) None of the activities		

B PERSONAL HISTORY

I PHYSICAL :

(i) Height : cms. Weight : Kgms. Chest : cms.

(ii) Physical defects marked out in the school medical examination:

(a) Vision : Number of your spectacles :
(b) Headache (constant) :
(c) Headache while reading :
(d) Ears, teeth, tongue :
(c) Reproductive organs :
(d) Other defects :

(iii) If you have been operated, give reason :
(iv) If you have been failed due to illness,
Type of illness : Chronic/acute. Duration :
(v) Nature of an accident you have come across, which caused any physical defect :
(vi) Mention whether you are a left hander/right hander

II INTEREST & HOBBIES :

(i) Your hobbies and interests :
Time you spent : Money you spent :
(ii) Extra curricular examinations passed in (Drawing/Hindi/Sanskrit/any other) :
Mention grade if any :
(iii) Nature of prize/certificate you have got for any activity :

III STATUS IN THE FAMILY & NEIGHBOURHOOD :

Your Position : (1) Centre of attraction of all including neighbours and visitors.
(2) Favourite of the family
(3) Favourite of a few in the family
(4) Nothing Special
(5) Trouble maker to family/neighbours/other children

IV YOUR ROUTINE LIFE :

(i) Time to go to bed : Time to get up :
(ii) Time spent in self-cleanliness :
(iii) Average daily hours spent in helping your father in his occupation :
(iv) Time spent in religious activities :
Its Nature :
(v) Time spent in coming and going to school :
Mode of your travel : On foot/by bus, cycle, train
(vi) Time spent with your companions :

CASE RECORD FORM (PART II)

(To be filled up by the investigator with the help of the teachers, the students, the parents)

1. General Information: Name of the School__________

   1. Full Name of the Student:
   2. Date of Birth Age
   3. Name of his guardian/Parent
   4. Occupation of the guardian/parent
   5. Present Address

II. Special Information :

   1. M.A. I.Q.
   2. Standard in which studying ______________________
   3. Attendance (Last Year's) _____ days out of _____ days
      Give reasons for long absences :

   4. Educational(Primary & Secondary)Institutions attended:

Serial No.	Name of the Institution	Place	Joined			Left			Reason for leaving
			Date	Std.	Age	Date	Std.	Age	

   5. Time spent on study at home ____________
      (On the average)
   6. Academic Achievement(Terminal Test,Octo.,1964)

Total Marks obtained :	
Marks out of :	

   7. Present Vocational Choice : ______________________

APPENDIX NO. C

INTERVIEW GUIDE

(Guiding Illustrative behaviours manifesting character traits at home).

For explaining parents each trait in terms of illustrations.

1. TALKATIVE (Pertaining to Study)

Behaviours :

(1) Informs them about his progress in school.

(2) Speaks of school library, laboratory,drawing room, play ground, teachers' teaching methods etc.

(3) Asks them about the difficulties in his subjects.

(4) Asks them about the interesting matters, related to study.

2. TALKATIVE (Social Communications)

Behaviours :

(1) Talks about his friends and teachers.

(2) Converses on the problems related to the society.

(3) Asks them questions on social matters such as, father's occupation, kiths and kins, social activities in the village etc.

3. UNPUNCTUAL

Behaviours :

(1) Goes to bed unpunctually, gets up unpunctually.
(2) Remains unpunctual in home coming.
(3) Fails to keep the appointed time assigned to him.

4. TRUANT

Behaviours:

(1) Loiters away from home.

(2) They come to know about his inattendance in the school.

5. BULLYING

Behaviours :

(1) Picks up quarrels with his younger brothers and sisters.

(2) Gets his own way by force in all matters.

(3) Threatens his friends if they refuse to give him anything he wants.

6. TEMPER OUTBURSTS

Behaviours :

(1) Cries out when he is teased.

(2) Speaks out an abusive language when he is jocked at.

(3) Quarrels up in the games in the street.

(4) Thumps away from home in anger when he is entrusted with any work.

(5) Fights when he is mocked at.

7. TARDY

Behaviours :

(1) Often times misses the bus or the train due to slowness.

(2) Takes more time than necessary, in every task.

8. CARELESS

Behaviours:

8. CARELESS

Behaviours :

(1) Shows no care for his study.

(2) Knocks out things.

(3) Puts his belongings (books, clothes etc.) in disorder.

9. DEFIANCE TO DISCIPLINE

Behaviours :

(1) Plays mischief or makes noise in the presence of the guests.

(2) Disobeys elders.

(3) In spite of instructions, does not spend time in study or in any task suggested by you.

10. INTERESTED IN HOME ACTIVITIES

Behaviours :

(1) Co-operates in home activities.

(2) Shows interest in his eventual help.

11. UNCLEAN

Behaviours:

(1) Puts on dirty clothes.

(2) Spits or snivels inside home.

(3) Keeps hair unkempt.

(4) Does not take bath everyday.

c(5) Keeps his teeth unclean.

(6) Throws rubbish inside home.

RECORD SHEET

For recording parents' observations about the students behaviours at home manifesting the character traits.

(To be recorded by the investigator)

Student's Name : ______________________________

Father's/Mother's Name: ______________________________

No.	Traits	Frequency of Occurance	
		Never	Sometimes
1.	Talkative (Pertaining to Study)		
2.	Talkative (Social Communications)		
3.	Unpunctual		
4.	Truant		
5.	Bullying		
6.	Temper Outbursts		
7.	Tardy		
8.	Careless		
9.	Defiance to Discipline		
10.	Interested in Home Activities		
11.	Unclean		

Vakal Printery, Baroda. 4000-9-57

School,

MEDICAL EXAMINATION FORM

I Name of the pupil...

Name and address of parent or guardian...

Date of birth (1)..........................19

	195 -5 .	195 -5 .	195 -5 .	195 -5 .
II Personal history—				
Measles ...				
Whooping cough ...				
Diptheria ...				
Chickenpox ...				
Vaccination and date ...				
Malaria ...				
Smallpox ...				
Typhoid ...				
Dysentery ...				
Other diseases (2) ..				
Family medical history (if exceptional) ...				
III Height (3)				
Weight (3) ...				
Age (4) ...				
Standard ...				
Regularity of attendence ...				
Mental capacity (5) ...				
Vision (6) ..				
Hearing (7) ...				

	1st routine examination	2nd routine examination	3rd routine examination	4th routine examination
IV Date of Medical Inspection, Initials of Medical Officer				
Parents present ...				
General conditions :—				
Nutrition (8) ...				
Clothing (9) ...				
Footwear (9) ...				
Cleanliness, body, hair and scalp (10) ...				
Chest measurement (11) ...				
Special conditions :—				
External eye disease (12) ...				
Vision (13) ...				
Speech (14) ...				
Teeth and gums (15) ...				
Ear disease (16) ...				
Hearing (17) ...				
Skin disease (18) ...				

	1st routine examination.	2nd routine examination.	3rd routine examination.	4th routine examination
Special conditions—contd.				
Nose or throat (19) ...				
Tonsils (20) ...				
Adenoids ...				
Glands, cervical and general ...				
Mental conditions (21) ...				
Disease or deformity :—				
Heat (22) ...				
Anaemia (23) ...				
Lungs ...				
Nervous system (24) ...				
Digestive system (25) ...				
Liver (26) ...				
Spleen (27) ...				
Tuberculosis (28) ...				
Rickets (29) ...				
Deformities (Posture) (30) ...				
Acute infections diseases ...				
Other diseases or defects (31) ...				
V Notification card (32) ...				
Date of issue ...				
Date of return ...				

VI Doctor's observations 33 :—

VII Teacher's observations (34) :—

Special inspections and re-inspections (35)

Date..............................Notes..................................Place, duration and result of trea

312

Ministry of Education

Government of India

Research Projects in Training Colleges

FACULTY OF EDUCATION AND PSYCHOLOGY, BARODA.

સમૂહ બુદ્ધિકસોટીઓ

Project on Educational and Vocational Guidance

Group Test of Intelligence

Member - in - Charge : Shri T. P. Lele

સૂચના

(૧) આ પુસ્તિકામાં તમારે કંઈપણ લખવાનું નથી.

(૨) કહેવામાં આવે નહિ ત્યાંસુધી આ પુસ્તિકાને ખોલશો નહિ.

(૩) આ પુસ્તિકામાં કુલ આઠ કસોટી આપેલી છે. દરેક કસોટી એક પછી એક લેવાની છે.

(૪) દરેક કસોટીને મથાળે પૂરતી સૂચનાઓ આપેલી છે અને ઉદાહરણો આપી તમારે શું કરવાનું છે તે સમજાવ્યું છે.

(૫) એક કસોટી પૂરી થાય એટલે અટકી જવું અને પેનસિલ મૂકી દેવી.

(૬) બીજી કસોટી શરૂ કરવાનું કહેવામાં આવે ત્યારે જ શરૂ કરવી.

(૭) રબ્બરથી છેકવાને બદલે ભૂલ ઉપર ચોકડી કરવી પરંતુ છેકવામાં સમય બગાડવો નહિ.

(૮) દરેક કસોટી તમારે અમુક જ સમયમાં પૂરી કરવાની છે માટે જેમ બને તેમ ઝડપ રાખશો.

(૯) તમારે જવાબો ક્રમવાર લખવાના છે. જે પ્રશ્નનો જવાબ ન આવડે તેનું ખાનું ખાલી રાખો.

(૧૦) કસોટી દરમ્યાન કશું પૂછશો નહિ, વાતચીત કરશો નહિ અને આજુબાજુ જોશો નહિ.

કસોટી ૧

સમય :—૩½ મિનિટ

નીચે ડાબી બાજુએ ક્રમવાર કેટલાક શબ્દો આપેલા છે. દરેક શબ્દની સામે સીધી લીટીમાં જમણી બાજુએ ચાર શબ્દો આપેલા છે. આ ચાર શબ્દોમાંથી એક એવો શબ્દ શોધી કાઢો કે જેનો અર્થ ડાબી બાજુએ આપેલા શબ્દના અર્થને **સૌથી વધુ યોગ્ય રીતે બંધબેસતો હોય.** તમારો જવાબ ઉત્તરપત્રિકામાં કસોટી ૧ ના ખાનામાં ક્રમ પ્રમાણે લખો.

ઉદાહરણ :

અ. કિલ્લો .... દુર્ગ ભૂગર્ભ પર્વત રાંગ

આમાં **'કિલ્લો'** શબ્દના અર્થને વધુ મળતો આવતો હોય તેવો શબ્દ 'દુર્ગ' છે. તેથી ઉત્તરપત્રિકામાં કસોટી ૧ ના ખાનામાં અ ની સામે 'દુર્ગ' શબ્દ લખ્યો છે.

હવે આજ પ્રમાણે બધા પ્રશ્નોના જવાબ શોધી કાઢી લખો.

૧.	નેકી	....	કુશળતા	નિખાલસતા	ઉદારતા	પ્રમાણિકતા
૨.	ઓથ	....	વારસો	આશરો	ભય	કંટાળો
૩.	પ્રબંધ	....	ચાકરી	નિબંધ	સંબંધ	બંદોબસ્ત
૪.	વીર	....	હોશિયાર	જોરાવર	કદાવર	હિંમતવાન
૫.	લપ	....	ઉકળાટ	વ્યાધિ	ત્રાસ	ઉપાધિ
૬.	બેસુમાર	....	બેહાલ	બેહૂદું	બેહદ	બેકરાર
૭.	પ્રચંડ	....	ગંભીર	બહાદુર	શૂરવીર	કદાવર

૮.	કાબેલ	....	....	જોરાવર	મજબૂત	હોશિયાર	બહાદુર
૯.	યોગ	...	....	લાગ	યુગલ	યુગ્મ	યોજના
૧૦.	પ્રાસાદ	....	....	પ્રસાદ	પ્રમાદ	મહેલ	મહેરબાની
૧૧.	બટ્ટો	....	....	બુટ્ટો	લાંછન	આબરૂ	શરમ
૧૨.	નમ્ર	....	....	ભલો	વિનયી	ડાહ્યો	દયાળુ
૧૩.	ઝંખના	....	....	વિચાર	આશા	મમતા	રટણ
૧૪.	વિષમ	...	....	ઝેર	કઠણ	કઠિન	કઠોર
૧૫.	આશા	....	....	મહેચ્છા	શ્રદ્ધા	માન્યતા	ઉમેદ

કસોટી ૨

સમય :—૩ મિનિટ

નીચે ડાબી બાજુએ ક્રમવાર કેટલાક શબ્દો આપેલા છે. દરેક શબ્દની સામે સીધી લીટીમાં જમણી બાજુએ ચાર શબ્દો આપેલા છે. આ ચાર શબ્દોમાંથી જે શબ્દનો અર્થ ડાબી બાજુએ આપેલા શબ્દના અર્થથી ઊલટો થતો હોય તે શબ્દ ઉત્તરપત્રિકામાં કસોટી ૨ ના ખાનામાં ક્રમ પ્રમાણે લખો.

ઉદાહરણ :

અ. મરજિયાત .... જીવાત કબજિયાત ફરજિયાત જરૂરિયાત

આમાં **'મરજિયાત'** શબ્દથી ઊલટા અર્થવાળો શબ્દ **'ફરજિયાત'** છે. તેથી ઉત્તરપત્રિકામાં કસોટી ૨ ના ખાનામાં અ ની સામે **'ફરજિયાત'** શબ્દ લખ્યો છે.

હવે આજ પ્રમાણે બધા પ્રશ્નોના જવાબ શોધી કાઢી લખો.

૧.	ઊંચાણ	ચઢાણ	ખેંચાણ	નીચાણ	સીંચાણ
૨.	કડવાશ	તુરાશ	ખારાશ	ખટાશ	મીઠાશ
૩.	સંયોગ	અવરોધ	અનુરોધ	વિરોધ	વિયોગ
૪.	છીછરું	પહોળું	મોટું	વિસ્તૃત	ઊંડું
૫.	વેચાણ	ધિરાણ	નફો	વકરો	ખરીદ
૬.	વિનાશ	વિપત્તિ	વિકાર	ઉત્પત્તિ	આપત્તિ
૭.	મુક્તિ	વિભક્તિ	શક્તિ	બંધન	જેલ
૮.	તળિયું	તળેટી	ટેકરી	શિખર	ટોચ

૯.	કદાપિ	....	....	ક્વચિત	નિશ્ચિત	કિંચિત્	હંમેશાં
૧૦.	સંકડાશ	....	...	મોળાશ	સુવાસ	મોકળાશ	વિકાસ
૧૧.	ખંતીલો	....	....	મીંઢો	મૂર્ખ	લુચ્ચો	એદી
૧૨.	બેહદ	....	....	કદાચિત	મર્યાદિત્	યત્કિંચિત	નિર્વાહિત
૧૩.	સત્વર	....	....	વહેલું	ધીમું	અધૂરું	અગમ્ય
૧૪.	લુચ્ચો	....	....	ચાલાક	વિવેકી	નમ્ર	ભોળો
૧૫.	તોછડું	....	....	પ્રમાણિક	વિનયી	નિખાલસ	ભોળું

કસોટી ૩

સમય :—૩ મિનિટ

નીચે દરેક લીટીમાં પાંચ શબ્દો આપેલા છે. આ પાંચ શબ્દોમાંથી ચાર શબ્દો વચ્ચે કંઈક સરખો સંબંધ છે. જ્યારે એમાંનો એક શબ્દ બીજા ચાર શબ્દો સાથે બંધ બેસતો નથી. દરેક લીટીમાંથી આવો શબ્દ શોધી કાઢી ઉત્તરપત્રિકામાં કસોટી ૩ ના ખાનામાં ક્રમ પ્રમાણે લખો. **માત્ર એકજ શબ્દ લખવાનો છે.**

ઉદાહરણ :

अ.	હિમાલય	ગંગા	આબુ	અરવલ્લી	ગિરનાર

આ પાંચ શબ્દોમાં હિમાલય, આબુ, અરવલ્લી, ગિરનાર એ પર્વતો છે જ્યારે ગંગા નદી છે. તેથી ઉત્તરપત્રિકામાં કસોટી ૩ ના ખાનામાં अ ની સામે 'ગંગા' શબ્દ લખ્યો છે. હવે આજ પ્રમાણે બધા પ્રશ્નોના જવાબ શોધી કાઢી લખો.

૧.	સિંહ	કૂતરો	વાઘ	વરુ	દીપડો
૨.	ધોતિયું	પહેરણ	કોટ	ચોળી	ખમીસ
૩.	આગગાડી	વિમાન	ગાડું	હળ	મોટર
૪.	નર્મદા	અમદાવાદ	નડિયાદ	ભરૂચ	સુરત
૫.	સાડી	ધોતિયું	ખમીસ	કોટ	પહેરણ
૬.	ઈંચ	રતલ	ફૂટ	વાર	માઈલ
૭.	સારસ	માછલી	ગીધ	ગરુડ	ચાતક
૮.	વિશ્વાસ રાખવો	ભરોસો રાખવો	આશા રાખવી	માનવું	શીખવવું

૯.	મરઘી	બકરી	ગાય	ઘેટું	ભેંસ
૧૦.	પગ	પૈડાં	હલેસાં	પાંખ	ચાંચ
૧૧.	મસ્જિદ	મંદિર	અનાથાશ્રમ	દેવળ	અગિયારી
૧૨.	પ્રેમ	ઘૃણા	કરુણા	મમતા	વાત્સલ્ય

કસોટી ૪

સમય :—૪ મિનિટ

નીચે દરેક લીટીમાં ત્રણ શબ્દો આપેલા છે. પહેલા બે શબ્દો વચ્ચેનો સંબંધ શોધી કાઢી ત્રીજા શબ્દ સાથે તેવોજ સંબંધ ધરાવતો યોગ્ય શબ્દ વિચારીને ઉત્તરપત્રિકામાં કસોટી ૪ ના ખાનામાં ક્રમ પ્રમાણે લખો.

ઉદાહરણ :

अ.	પાકીટ	:	પૈસા	: :	મ્યાન	:

પહેલા બે શબ્દો 'પાકીટ' અને 'પૈસા' વચ્ચે કંઇક સંબંધ છે. પાકીટમાં પૈસા રખાય છે. તેવીજ રીતે "મ્યાન" શબ્દ સાથે એવોજ સંબંધ ધરાવતા શબ્દનો વિચાર કરીએ તો 'તલવાર' શબ્દ તેને બંધ બેસતો આવે છે. તેથી ઉત્તરપત્રિકામાં કસોટી ૪ ના ખાનામાં अ ની સામે 'તલવાર' શબ્દ લખેલો છે. આજ પ્રમાણે બધા પ્રશ્નોના જવાબો વિચારીને લખો.

૧.	માતા	:	બાળક	: :	ગાય	:
૨.	સુરત	:	તાપી	: :	ભરૂચ	:
૩.	શિયાળો	:	ટાઢ	: :	ઉનાળો	:
૪.	કાગળ	:	પેન્સિલ	: :	પાટી	:
૫.	રાત	:	દિવસ	: :	ચંદ્ર	:
૬.	કાન	:	એરિંગ	: :	આંગળી	:
૭.	પંખી	:	પીંછાં	: :	ઘેટાં	:

૮.	મધમાખી	:	મધપૂડો	: :	ચકલી	:	
૯.	ઘોડો	:	પગ	: :	ગાડી	:	
૧૦.	પગ	:	ઘૂંટણ	: :	હાથ	:	
૧૧.	લીંબુ	:	ખાંડ	: :	ખાટું	:	
૧૨.	ભાષણ	:	કાન	: :	દેખાવ	:	
૧૩.	લોહી	:	દૂધ	: :	લાલ	:	
૧૪.	ક્યારે	:	વખત	: :	ક્યાં	:	
૧૫.	જાન્યુઆરી	:	એપ્રિલ	: :	જૂન	:	
૧૬.	ગાડું	:	પૈડાં	: :	હોડી	:	
૧૭.	મામા	:	કાકા	: :	માસી	:	
૧૮.	ઘર	:	છાપરું	: :	પેટી	:	
૧૯.	સ્મૃતિ	:	ભૂતકાળ	: :	આશા	:	
૨૦.	તરવું	:	પાણી	: :	ઊડવું	:	

કસોટી ૫

સમય :—૭ મિનિટ

નીચે દરેક લીટીમાં આપેલા શબ્દો યોગ્ય રીતે ગોઠવી અર્થપૂર્ણ વાક્ય બનાવો અને તે વાક્ય ઉત્તરપત્રિકામાં કસોટી ૫ ના ખાનામાં ક્રમ પ્રમાણે લખો. જો વાક્યનો અર્થ સાચો હોય તો વાક્યને અંતે કૌંસમાં **'હા'** લખો. જો ખોટો હોય તો **'ના'** લખો. જો ચોક્કસ ખબર ન હોય તો **'કદાચ'** લખો.

ઉદાહરણ :

अ. સૂર્ય દિશામાં પૂર્વ ઊગે છે

આ વાક્યને જો યોગ્ય રીતે ગોઠવીએ તો 'સૂર્ય પૂર્વ દિશામાં ઊગે છે' એમ થાય. આ વાક્યનો અર્થ સાચો છે તેથી ઉત્તરપત્રિકામાં કસોટી ૫ ના ખાનામાં अ ની સામે નીચે પ્રમાણે લખ્યું છે.

अ. સૂર્ય પૂર્વ દિશામાં ઊગે છે.

આજ પ્રમાણે બધાં વાક્યો ગોઠવી તમારા જવાબ લખો.

૧. પર્વત હોય છે ગરમ ઉપરની હવા

૨. મીઠું દરિયાનું છે પાણી હોય

૩. લુચ્ચું સસલાના શિયાળ ગણાય છે કરતાં

૪. ગાયના કહે છે ધણ ટોળાંને

૫. એક દિવસ હોય છે સાત અઠવાડિયાના

૬. માટે છે સર્વોત્તમ રાત ઊંઘવા

૭. આસપાસ છે સૂર્ય પૃથ્વીની ફરે

૮. રસ્તાની જોઈએ ચાલવું બાજુએ જમણી

૯. ગરમ વરાળ ઊકળે છે અને પાણી બને છે કરવાથી

૧૦. પ્રકાશ દિવસે નથી જરૂર દીવાની સૂર્યનો હોવાથી

૧૧. સર્વ બાજુએ નદીઓ પશ્ચિમ વહે છે

૧૨. હોય છે પારો કરતાં લોખંડ ભારે

૧૩. આવતા વર્ષે દર ઉત્સવને વાર્ષિકોત્સવ ઉજવવામાં કહેવાય

૧૪. કામ રસ્તો ઓળંગતી હંમેશાં લેવું જોઈએ સંભાળપૂર્વક જાહેર વખતે આપણે

કસોટી ૬

સમય :—૮ મિનિટ

નીચે કેટલાક કોયડાઓ આપ્યા છે. દરેક કોયડાનો જવાબ ઉત્તરપત્રિકામાં કસોટી ૬ ના ખાનામાં ક્રમ પ્રમાણે લખો.

૧ લતિકા કરતાં તરલિકા વધુ રૂપાળી છે. દિપક લતિકા કરતાં વધુ રૂપાળી છે. તરલિકા દિપક જેટલી રૂપાળી નથી પણ મધુરિકા દિપક કરતાં વધુ રૂપાળી છે. તો ચારેય બેનોમાં સૌથી વધુ રૂપાળું કોણ હશે ?

૨ એક છોકરાએ બંધૂક ફોડવા ચાર વાર પ્રયાસ કર્યો ત્યારે તેનાથી બંધૂક ફૂટી. તો તે બંધૂક ફોડવા માટે કેટલા પ્રયાસ નિષ્ફળ ગયા હશે ?

૩ આજે સત્તાવીસમી તારીખ અને બુધવાર હોય તો બાવીસમી તારીખે કયો વાર હશે ?

૪ આઠ જ વ્યક્તિઓ સમાઈ શકે તેવા મેજની આસપાસ રમેશ, તેનાં માબાપ; બે ભાઈઓ અને ત્રણ બેનો સાથે જમવા બેઠાં છે. તો રમેશનો મિત્ર સુરેશ તે વખતે તેમની સામે જમવા બેસી શકશે ?

૫ જે બેન મારે ઘેર આવી તે ઊંચી ન હતી. તેના વાળ સોનેરી હતા પણ તેણે ચશ્માં પહેર્યાં ન હતાં. હું નીચેના મિત્રોમાંથી કોઈની રાહ જોતો હતો.

નીલા—ઊંચી છે. સોનેરી વાળ છે. ચશ્માં પહેરે છે.

લીલા—સોનેરી વાળ છે. નીચી છે. ચશ્માં પહેરે છે.

યાસ્મિન—ચશ્માં પહેરતી નથી. નીચી છે. સોનેરી વાળ છે.

માયા—નીચી છે. શ્યામ વાળ છે. ચશ્માં પહેરતી નથી.

ત્યારે મને કોણ મળવા આવ્યું હશે ?

૬ જંબુસર વડોદરાની પશ્ચિમે આવેલું છે. વડોદરા ડભોઇની પશ્ચિમે આવેલું છે. તો જંબુસરની કઈ દિશામાં ડભોઈ આવેલું હશે ?

૭ ચાર વિદ્યાર્થીઓનાં વજનની સરખામણી કરતાં જણાયું કે ચંપક હરિશના કરતાં ભારે છે. સતિશ કરતાં મૂકેશ ભારે છે. મૂકેશ કરતાં હરિશ ભારે છે. તો તે ચારેયમાં સૌથી ઓછામાં ઓછું વજન કોનું હશે ?

૮ જ્યોતિનો જન્મ ઉષા કરતાં ત્રણ વર્ષ પહેલાં થયો હતો. જ્યોતિ કરતાં પ્રભા છ વર્ષ નાની છે અને સુશીલા ઉષા કરતાં બે વર્ષ નાની છે. તો તે ચારેયમાં સૌથી નાનું કોણ હશે ?

૯ કુસુમને અનિલ, બિપિન અને ભરત નામના ત્રણ ભાઈઓ છે. દરેકને વીણા નામની એક બેન છે. તો ભરતને કેટલી બેનો હશે ?

૧૦ ૧૨ ફૂટ લાંબા લોખંડના સળિયાના એક એક ફૂટ લાંબા બાર કકડા કરાવવાના છે. સળિયા ઉપર એક કાપ મૂકવાનો ભાવ એક આનો છે. તો બાર કકડા કરવાનું કેટલું ખર્ચ થશે ?

૧૧ એક શેરીમાં એક તરફ એકી સંખ્યાવાળાં ઘરોની તથા બીજી તરફ બેકી સંખ્યાવાળાં ઘરોની હાર છે. બન્ને હારોની સંખ્યાઓ લખવાની શરૂઆત એકજ બાજુએથી કરેલી છે તો સાતમી સંખ્યાવાળા છેલ્લા ઘરની બરાબર સામે કયી સંખ્યાવાળું ઘર આવશે ?

૧૨ એક વર્ગમાં ૬૦ વિદ્યાર્થીઓ છે. આમાંથી ૩૨ વિદ્યાર્થીઓએ સંસ્કૃત કે અંગ્રેજી વિષય રાખ્યો નથી. ૨૦ વિદ્યાર્થીઓ અંગ્રેજી શીખે છે અને ૧૮ વિદ્યાર્થીઓ સંસ્કૃત શીખે છે. તો તે વર્ગમાં અંગ્રેજી અને સંસ્કૃત બન્ને ભાષા કેટલા વિદ્યાર્થીઓએ રાખી હશે ?

કસોટી ૭

સમય :—૩½ મિનિટ

નીચે ડાબી બાજુએ લંબચોરસની અધૂરી આકૃતિઓ આપેલી છે. દરેક અધૂરા લંબચોરસની સામે ચાર આકૃતિઓ આપી છે. આ ચાર આકૃતિઓમાંથી એક એવી આકૃતિ શોધી કાઢો કે જે અધૂરા લંબચોરસમાં બેસાડવાથી સંપૂર્ણ લંબચોરસ બને. તમે શોધી કાઢેલી આકૃતિની નીચે જે આંકડો લખ્યો હોય તે આંકડો ઉત્તરપત્રિકામાં કસોટી ૭ ના ખાનામાં ક્રમ પ્રમાણે લખો.

ઉદાહરણ :

अ 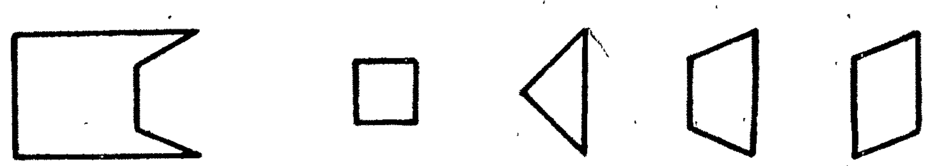

૧ ૨ ૩ ૪

अ. માં જે અધૂરો લંબચોરસ આપેલો છે તેમાં ૩ નંબરવાળી આકૃતિ બેસાડવાથી સંપૂર્ણ લંબચોરસ બને છે. તેથી ઉત્તરપત્રિકામાં કસોટી ૭ ના ખાનામાં अ ની સામે અંક ૩ લખ્યો છે. હવે આગળ વધો.

૧ 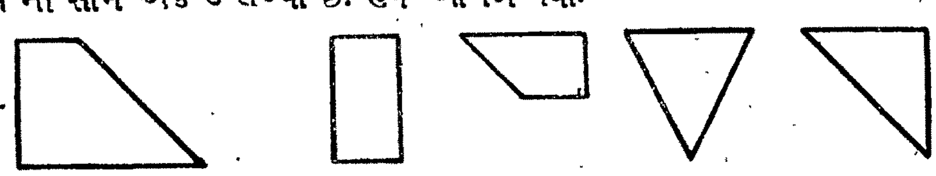

૧ ૨ ૩ ૪

૨

૧ ૨ ૩ ૪

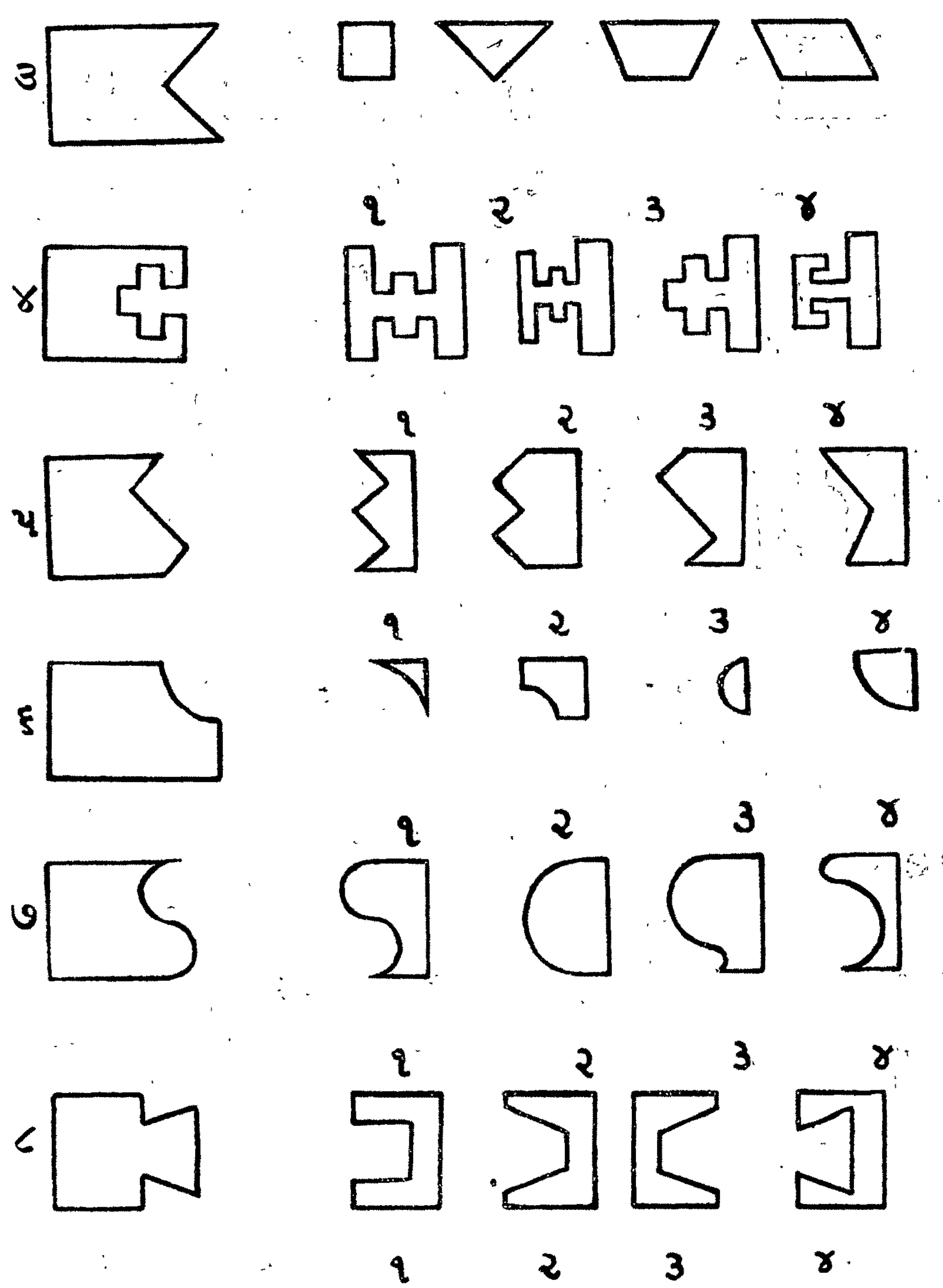
૩
૪
૧ ૨ ૩ ૪
૫
૧ ૨ ૩ ૪
૬
૧ ૨ ૩ ૪
૭
૧ ૨ ૩ ૪
૮
૧ ૨ ૩ ૪
૧ ૨ ૩ ૪

૯
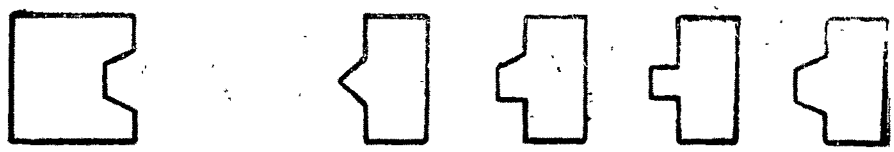

૧ ૨ ૩ ૪

૧૦
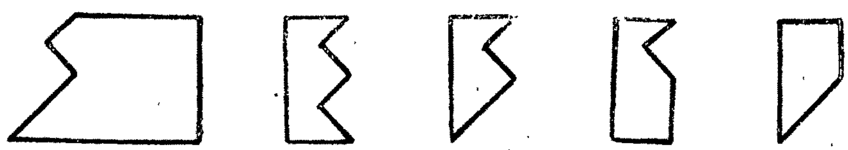

૧ ૨ ૩ ૪

૧૧
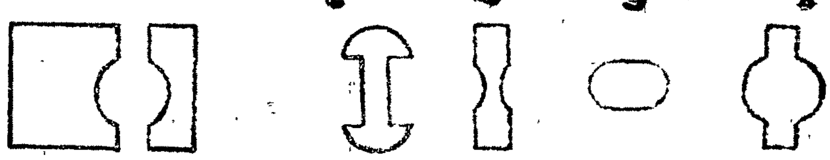

૧ ૨ ૩ ૪

૧૨
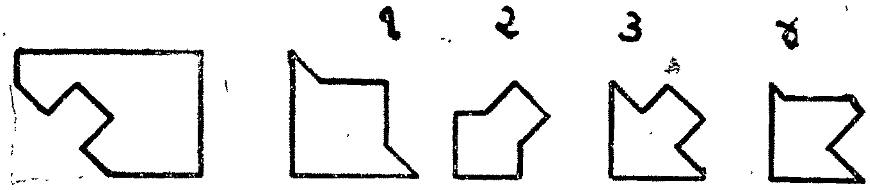

૧ ૨ ૩ ૪

૧૩
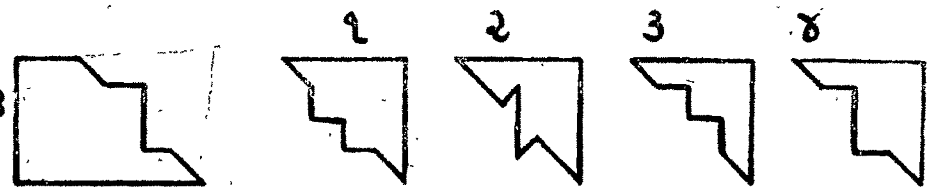

૧ ૨ ૩ ૪

૧૪
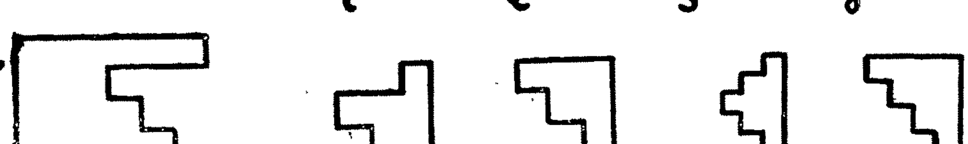

૧ ૨ ૩ ૪

કસોટી ૮

સમય :—૬ મિનિટ

નીચે કેટલીક સંખ્યા શ્રેણીઓ આપવામાં આવી છે. દરેક સંખ્યા શ્રેણીની સામે તે શ્રેણીમાં રહેલા **સંબંધ પ્રમાણે બંધબેસતી આવે તેવી** એક વધારાની સંખ્યા શોધી ઉત્તરપત્રિકામાં કસોટી ૮ ના ખાનામાં ક્રમ પ્રમાણે લખો.

ઉદાહરણ :

अ. ૩, ૬, ૧૨, ૨૪, ૪૮, ૯૬

આ શ્રેણીમાં દરેક સંખ્યા આગલી સંખ્યાને બે વડે ગુણવાથી આવે છે. તો ૯૬ પછી ૯૬ ને બે વડે ગુણવાથી ૧૯૨ આવે તેથી ઉત્તરપત્રિકામાં કસોટી ૮ ના ખાનામાં अ ની સામે ૧૯૨ લખ્યા છે.

દરેક શ્રેણીમાં એક સરખો સંબંધ નથી તે ધ્યાનમાં રાખો. હવે આગળ વધો.

(૧) ૪, ૫, ૯, ૧૦, ૧૪, ૧૫, ૧૯, ૨૦,

(૨) ૧૭, ૨૦, ૨૨, ૨૫, ૨૭, ૩૦, ૩૨,

(૩) ૪, ૨, ૧, $\frac{૧}{૨}$, $\frac{૧}{૪}$, $\frac{૧}{૮}$, $\frac{૧}{૧૬}$,

(૪) ૮૯, ૭૮, ૬૭, ૫૬, ૪૫, ૩૪, ૨૩,

(૫) ૨૪૦, ૧૨૦, ૬૦, ૩૦, ૧૫, $\frac{૧૫}{૨}$, $\frac{૧૫}{૪}$,

(૬) ૨, ૫, ૯, ૧૪, ૨૦, ૨૭, ૩૫,

(૭) ૯૫, ૮૭, ૮૦, ૭૪, ૬૯, ૬૫, ૬૨,

(૮) ૪, ૭, ૧૦, ૧૧, ૧૪, ૧૭, ૧૮, ૨૧,

(૯) ૫, ૯, ૧૩, ૧૫, ૧૯, ૨૩, ૨૫, ૨૯,

(૧૦) ૮૪, ૮૦, ૭૮, ૭૪, ૭૨, ૬૮, ૬૬, ૬૨,

[પાછળ જુઓ.

(૧૧)	$\frac{૧}{૨૧}$,	$\frac{૨}{૧૯}$,	$\frac{૩}{૧૭}$,	$\frac{૪}{૧૫}$,	$\frac{૫}{૧૩}$,	$\frac{૬}{૧૧}$,	$\frac{૭}{૯}$,	
(૧૨)	૧,	૩,	૫,	૬,	૮,	૧૦,	૧૧,	૧૩,
(૧૩)	૫,	૨૫,	૬,	૩૬,	૭,	૪૯,	૮,	૬૪,
(૧૪)	૨,	૩,	૯,	૧૦,	૩૦,	૩૧,	૯૩,	૯૪,
(૧૫)	૩,	૪,	૧૬,	૧૭,	૬૮,	૬૯,	૨૭૬,	૨૭૭,

વકીલ બ્રધર્સ પ્રિ. પ્રેસ, વડોદરા.

Faculty of Education and Psychology, Baroda.

સમૂહ બુદ્ધિકસોટીઓ—ઉત્તરપત્રિકા

પરીક્ષ્યોએ ભરવાની માહિતી

તારીખ : શાળા :

આખું નામ : ગામ :

જાતિ : છોકરો/છોકરી ધોરણ :

જન્મ તારીખ :

કસોટીક્રમ	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	કુલ
મેળવેલા ગુણ									

છેલ્લી પરીક્ષામાં મેળવેલા કુલ ગુણ :

ઉંમર : બુદ્ધિ આંક :

માનસિક વય :

કસોટી ૧

અં	દુર્ગ
૧	
૨	
૩	
૪	
૫	
૬	
૭	
૮	
૯	
૧૦	
૧૧	
૧૨	
૧૩	
૧૪	
૧૫	

કસોટી ૨

અં	ફરજિયાત
૧	
૨	
૩	
૪	
૫	
૬	
૭	
૮	
૯	
૧૦	
૧૧	
૧૨	
૧૩	
૧૪	
૧૫	

કસોટી ૩

અં	ગંગા
૧	
૨	
૩	
૪	
૫	
૬	
૭	
૮	
૯	
૧૦	
૧૧	
૧૨	

કસોટી ૪

અ	તલવાર
૧	
૨	
૩	
૪	
૫	
૬	
૭	
૮	
૯	
૧૦	
૧૧	
૧૨	
૧૩	
૧૪	
૧૫	
૧૬	
૧૭	
૧૮	
૧૯	
૨૦	

કસોટી ૫

અ	સૂર્ય પૂર્વ દિશામાં ઊગે છે.	(હા.)
૧		( )
૨		( )
૩		( )
૪		( )
૫		( )
૬		( )
૭		( )
૮		( )
૯		( )
૧૦		( )
૧૧		( )
૧૨		( )
૧૩		( )
૧૪		( )

કસોટી ૬

૧	
૨	
૩	
૪	
૫	
૬	
૭	
૮	
૯	
૧૦	
૧૧	
૧૨	

કસોટી ૭

અ	૩
૧	
૨	
૩	
૪	
૫	
૬	
૭	
૮	
૯	
૧૦	
૧૧	
૧૨	
૧૩	
૧૪	

કસોટી ૮

અ	૧૯૨
૧	
૨	
૩	
૪	
૫	
૬	
૭	
૮	
૯	
૧૦	
૧૧	
૧૨	
૧૩	
૧૪	
૧૫	